

Effectieve samenhang

tussen taal en tekstbegrip

Effectieve samenhang tussen taal en tekstbegrip

Het belang van goede leesvaardigheid

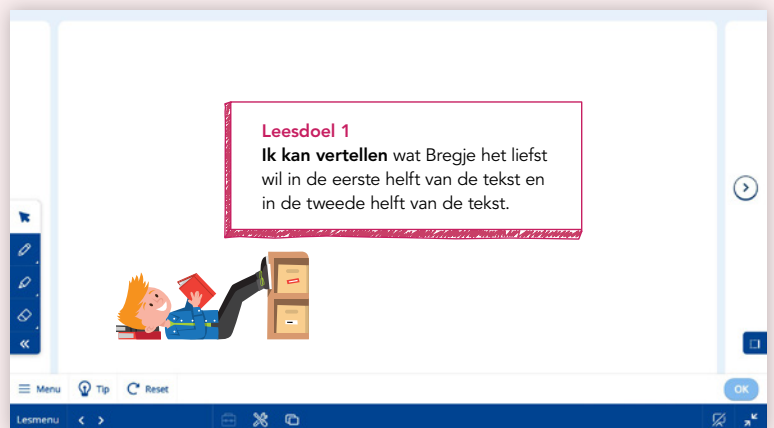
Ons hele leven worden we omringd door teksten: van allerlei boeken en reclames tot berichten van instanties. Goed kunnen lezen is daarom een essentiële vaardigheid. Wie goed kan lezen, kan meekomen op school en volwaardig deelnemen aan de maatschappij.

Scholen besteden veel aandacht aan begrijpend lezen. Toch vallen de resultaten op dit gebied in Nederland tegen. De aanpak van de afgelopen jaren – het werken met leesstrategieën – blijkt onvoldoende te werken. Uit recent onderzoek blijkt dat andere zaken effectiever zijn voor goed tekstbegrip. We lichten dit graag hier verder toe.

Rijke en gevarieerde teksten

Rijke teksten maken kinderen nieuwsgierig en stimuleren om verder te lezen, te kijken of te luisteren. Ze zetten aan tot nadenken, praten én verder lezen over het onderwerp van de tekst. Rijke teksten geven kinderen leesplezier en helpen om hun kennis van de wereld en van taal uit te breiden. Elke les van *Taal actief tekstbegrip* gaat daarom uit van een rijke, authentieke tekst. Hierbij komt een breed scala van teksten aan bod zoals verhalen, gedichten, blogs, betogen en recensies.

Voorbeelden van het leeswerkboek en schermen in Bingel

Samenhang binnen Taal actief

Taal actief biedt tekstbegrip aan in samenhang met taal. Door aan te sluiten op de acht communicatiethema's van *Taal actief taal*, verdiepen en verbreden de kinderen hun kennis, inzicht en vaardigheden. Bij *Taal actief tekstbegrip* leggen we ook de verbinding met de communicatiedoelen van *Taal actief taal*. Bij taal leren de kinderen zelf hoe het moet. Bij tekstbegrip lezen ze in teksten hoe andere schrijvers dit doen. Op deze manier versterken taal en tekstbegrip elkaar.

Ook komen de kinderen bij de opdrachten van tekstbegrip schooltaalwoorden tegen die al bij taal zijn geleerd. Daarnaast zijn er (extra) opdrachten in tekstbegrip die specifiek aansluiten bij de leerdoelen van taal. Denk hierbij aan doelen als tegenstellingen, figuurlijk taalgebruik, synoniemen en spelen met taal.

Herhaald en verdiepend lezen

Om de inhoud van een tekst steeds beter te begrijpen is het belangrijk dat kinderen leren om verdiepend te lezen. De opdrachten van *Taal actief tekstbegrip* nodigen de kinderen uit de tekst steeds weer in te duiken en zorgen ervoor dat ze met focus (verdiepend) lezen. *Taal actief tekstbegrip* doet daarbij zowel een beroep op het letterlijke begrip van de tekst als op de hogere denkvaardigheden. Bij dit laatste gaat het bijvoorbeeld om het afleiden van informatie die niet letterlijk in de tekst staat, het vormen van een mening en nadenken over het doel van de schrijver.

Samen actief aan de slag

Modellen speelt een belangrijke rol bij *Taal actief tekstbegrip*. Als leerkracht doe jij regelmatig hardop voor hoe en wat je denkt tijdens het lezen van een tekst en het maken van een opdracht. Na het modellen kunnen de kinderen de denkstappen overnemen.

Samen praten over teksten heeft een bewezen positief effect op het vergroten van het tekstbegrip. Daarom werken kinderen volop samen aan de opdrachten en zijn gesprekken een vast onderdeel van de lessen. Zo leren kinderen met en van elkaar. Als leerkracht krijg je daardoor waardevolle inzichten in het denkproces van de kinderen.

Taal actief tekstbegrip in de praktijk

In elke les staat een rijke tekst centraal. De leerkracht leest de tekst voor en snelsemantiseert de cruciale begrippen van de tekst. Op deze manier kunnen alle kinderen met de les meedoen. Om de tekst goed te kunnen begrijpen, zijn er verschillende leesdoelen aan gekoppeld. Elk leesdoel is vertaald naar een opdracht. Bij sommige opdrachten model je, waarna de kinderen in tweetallen aan de slag gaan. Zo is de klas gezamenlijk bezig met dezelfde opdracht en houd je als leerkracht de regie. Na elke opdracht bespreek je deze klassikaal na. Het gaat hierbij niet zozeer om het bepalen van het goede antwoord, maar je bespreekt met elkaar waarom en hoe de kinderen tot dit antwoord zijn gekomen. *Taal actief tekstbegrip* biedt ook toetsvaardigheidslessen, waarmee je de kinderen voorbereidt op de methode-onafhankelijke toetsen begrijpend lezen.

Close Reading

Taal actief tekstbegrip sluit aan bij een aantal uitgangspunten van Close Reading:

- werken met rijke en gevarieerde teksten;
- praten over de tekst;
- lezen met de pen;
- opdrachten die kinderen verleiden om de tekst meerdere keren te lezen;
- aandacht voor zowel letterlijk tekstbegrip als voor de hogere denkvaardigheden.

Hiernaast biedt *Taal actief tekstbegrip* ook het volgende:

- rijke teksten in samenhang met taal.
- een leerstofaanbod dat aansluit op het referentiekader.
- één les in de week, naar keuze verdeeld over 1 of 2 momenten.

Goed om te weten

- *Taal actief tekstbegrip* sluit aan op de nieuwe editie van *Taal actief*. Vanaf schooljaar 2023-2024 is het lesmateriaal beschikbaar voor de groepen 4 tot en met 6. Vanaf het schooljaar 2024-2025 is het materiaal ook beschikbaar voor groep 7 en 8.
- Bij *Taal actief tekstbegrip* verwerken de kinderen in een leeswerkboek. Je kunt het lesmateriaal ook gebruiken in combinatie met *Taal actief* basis digitaal.
- Kijk voor meer informatie op www.taalactief.nl

Contact

De Malmberg-methodespecialisten hebben ruime ervaring in het onderwijs en beantwoorden jouw vragen graag. Bel (073) 628 87 22 of mail naar voorlichting.bao@malmberg.nl

Taal actief tekstbegrip: betekenisvoller begrijpend lezen

- ✓ Koppeling met het taaldomein
- ✓ Tekstcentrale aanpak met rijke teksten
- ✓ Herhaald en verdiepend lezen
- ✓ Samen actief aan de slag

